

Силабус
освітньої компоненти
Вступ до спеціальності з
основами загальної педагогіки
2026-2027 навчальний рік

Освітня програма **Дошкільна освіта та психолого-педагогічний супровід дітей дошкільного віку**

Дошкільна освіта та корекція мовлення дітей дошкільного віку

Спеціальність **A2 Дошкільна освіта**

Галузь знань **АОсвіта**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Викладач	Ірина УЛЮКАЄВА, кандидат педагогічних наук , доцент кафедри дошкільної освіти
Посилання на сайт	
Контактний тел.	050 822 80 41
E-mail викладача:	irinagereeeuna@gmail.com
Графік консультацій	Ср. 13.00 – 16.00, Пт. 13.00 – 16.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	16	14	60	залік
3/90	6	4	80	

Семестр: осінній

Мова навчання: українська.

Ключові слова: освіта, спеціальність, освітня програма, система освіти, освітні рівні, дошкільна освіта, заклад дошкільної освіти, нормативно-правові акти, дидактика, навчання, процес навчання, зміст освіти, організаційні форми освіти, методи, засоби, виховання, зміст виховання.

Мета курсу: розкриття перед здобувачами вищої освіти перспектив та шляхів опанування професійною діяльністю педагога - вихователя закладу дошкільної освіти; формування у здобувачів вищої освіти спеціальності A02 «Дошкільна освіта» системи знань, умінь і навичок, необхідних для опанування

загальних закономірностей, принципів, методів і форм виховання, навчання та розвитку особистості, педагогічного мислення та педагогічних здібностей як складової професійної підготовки.

Предмет курсу: загальні особливості педагогічної професії та шляхи опанування нею у ЗВО.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-10. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших принципів недоброчесності.

ФК-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

ФК-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання:

ПРН-1 Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-12 Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПРН-23 Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів вищої освіти та вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

Зміст курсу:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Особливості підготовки педагогів дошкільної освіти в Україні.												
Тема1. Особливості системи освіти в Україні.	6	2	-	-	-	4	6	2	-	-	-	4
Тема 2. Вища педагогічна освіта в Україні.	6	2	-	-	-	4	5		-	-	-	5
Тема3. Загальна харак-	6					6	6					6

теристика педагогічної діяльності.												
Тема 4. Вихователь сучасного закладу дошкільної освіти.	6	2				4	7	2				5
Тема 5. Підготовка педагогів дошкільної освіти в Україні.	6	2				4	6					6
Разом за змістовим модулем 1	30	8		-	-	22	30	4		-	-	26
Змістовий модуль 2. Теорія освіти і навчання.												
Тема 1. Предмет і методи педагогіки.	4			-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 2. Розвиток і формування особистості	4			-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 3. Дидактика як теорія освіти і навчання.	6	2				4	6					6
Тема 4. Сутність і структура процесу навчання у закладі освіти	6	2				4	6	2				4
Тема 5. Зміст освіти	7		2			5	7		2			5
Тема 6. Форми організації навчання.	6		2			4	4					4
Тема 7. Методи, засоби навчання та контроль навчально-пізнавальної діяльності.	7	2				5	7		2			5
Разом за змістовим модулем 2	40	6	4	-	-	30	40	2	-4	-	-	36
Змістовий модуль 3. Теорія виховання.												
Тема 1. Сутність процесу виховання, закономірності і принципи.	8	-2		-	-	6	6	-2	-	-	-	4
Тема 2. Основні напрями виховання	6		-2	-		4	6		-	-	-	6
Тема 3. Методи і форми виховання.	6		2			4	8					8
Разом за змістовим модулем 3	20	2	4			14	20	2	-	-	-	18
Усього годин	90	16	14	-	-	60	90	6	4	-	-	80

Методи навчання: Словесні (лекція, семінар, розповідь, пояснення, бесіда), наочні (мультимедійні презентації, документальні та художні фільми); методи стимулювання навчальної діяльності (метод навчальної дискусії, опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни); методи контролю і самоконтролю.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Організація вивчення дисципліни відбувається відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у БДПУ», «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті» «Положення про академічну доброчесність БДПУ», «Про виявлення і запобігання академічного плагіату у БДПУ».

Вивчення дисципліни передбачає використання таких форм організації навчання: лекція, семінарське заняття (практичне), самостійна та індивідуальна робота. В умовах дистанційного навчання лекційні, семінарські заняття проводяться в онлайн-режимі з використанням платформи Zoom згідно визначеного розкладом часу.

Зважаючи на нестабільність безпекової ситуації, сигнал повітряної тривоги дає здобувачеві право залишити заняття і пройти в укриття, попередньо попередивши викладача (за можливості), з подальшим обов'язковим опрацюванням матеріалів в асинхронному форматі. Підготовка до семінарських занять передбачає опрацювання визначеного матеріалу та виконання практичних завдань. Робота на семінарському занятті включає в себе усне опрацювання теоретичних питань, дискусію за темою. Практичні заняття передбачають виконання завдань практичного характеру. Самостійні, індивідуальні роботи оформлюються у вигляді електронного файлу (Microsoft Word, Power Point тощо) та надсилаються на оцінювання через систему Moodle у визначений політикою курсу термін (не пізніше, ніж через тиждень від дати проведення заняття згідно розкладу). Самостійні та індивідуальні завдання складаються своєчасно.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, що здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. На заняттях **забороняється** використання мобільних пристроїв, виключенням є виконання певних навчальних завдань, визначених викладачем.

Політика щодо доброчесності. Обов'язковим є дотримання принципів академічної доброчесності. Підтримується раціональне експериментування з генеративними інструментами ШІ, за умови врахування важливих аспектів їх використання, зокрема інформаційної безпеки, дотримання вимог авторського права та безпосередньо академічної доброчесності. **Заборонено** використовувати ШІ-технології в межах контрольних заходів (поточного, тематичного, підсумкового контролю, зокрема під час заліково-екзаменаційної сесії) та підготовки творчих робіт на задану тематику аналітичного, рефлексивного, критичного спрямування. Використання ШІ під час виконання освітніх завдань здобувачами регулюються тезами щодо політики БДПУ у використанні ШІ в освітньому процесі (визначеною засіданням методичної ради університету 17.10.2024, протокол № 2)". **Під час опанування курсу не допускається використання матеріалів країни-агресора!**

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: *технічне* (ноутбук); *програмне* (Microsoft Office (Power Point, Word) Moodle, репозитарій), Zoom; *наочність* (презентації у форматі Power Point, Canva, навчальні відео).

Система оцінювання та вимоги:

Поточний контроль. Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних, індивідуальних робіт та тестуванням тощо. Загальний результат поточної успішності визначається в кінці семестру як сума балів, набраних за кожний заліковий кредит.

* Детальну систему нарахування рейтингових балів представлено на електронній платформі Moodle БДПУ

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота							Екзамен	Разом
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3-4	ЗМ 5	ЗМ 6	ЗМ 7-8	ЗМ 9-10		
25	25	50	25	25	50	50	50	100

Підсумковий контроль. Допуск до підсумкового контролю (екзамен) здійснюється за умови нарахування здобувачеві вищої освіти прохідного балу – 35.

За підсумками навчання за один семестр вивчення навчальної дисциплін студент може отримати 100 балів. Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K1 + 3K2 + 3K3}{n} + 50 = 100$$

де:

m – кількість набраних балів за поточним контролем;

n – кількість залікових кредитів;

ЗК – кількість балів, набраних за заліковий кредит;

50 – максимальна кількість балів, яку можна набрати на іспиті.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час екзамену.

Шкала оцінювання: ECTS

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка ECTS
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Узагальнені критерії оцінювання:

- 90 – 100 балів «A» - здобувач вищої освіти виявляє особливі здібності, вміє самостійно здобувати знання, знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументувати відповіді, самостійно розкривати власні обдарування і нахили;
- 78 – 89 балів «B» - здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;
- 65 – 77 балів «C» - здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;
- 58 – 64 бали «D» - здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
- 50 – 57 бали «E» - здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям);
- 35 – 49 балів «FX» - здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %);
- 1 – 34 бали «F»,- здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів і потребує повторного вивчення курсу навчальної дисципліни.

Список рекомендованих джерел:

Основні:

1. Анєнкова І. П., Байдан М. А., Горчакова О. А., Руссол В. М. Педагогіка навч. посіб. Львів : «Новий Світ2000», 2020. 567 с.
2. Зайченко І. В. Педагогіка : підр. 3-є вид., перероб. та доп. Київ : Вид-во Ліра. 2016. 608 с.
3. Козловський Ю. М., Ортинський В. Л., Дольнікова Л. В. Педагогіка: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 372 с.
4. Пащенко М.І., Красноштан І.В. Педагогіка : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 228 с.
5. Педагогіка: навчальний посібник / В.М. Галузяк, М.І.Сметанський, В.І. Шахов. Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2018. 400 с.
6. Сопівник Р. В., Сопівник І.В. Педагогіка: навч. посіб. Київ : ЦП «Компринт», 2017. 231 с.
7. Машовець М. А., Дем'яненко В.І. Вступ до спеціальності: дошкільна освіта. К. : Київ. Ун-т ім.Б.Грінченка, 2011. 188 с.
8. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії: навч. посібник. Київ : Академвидав, 2010. 200 с.

Допоміжні:

1. Базовий компонент дошкільної освіти/ <http://ru.osvita.ua/doc/files/news/791/79142/nakaz-33-bazovyy-komponent-doshk-osv.pdf>
2. Беленька Г. В. Вихователь дітей дошкільного віку: становлення фахівця в умовах навчання: монографія. К. : Світич, 2006. 304 с.
3. Загальна педагогіка. Лекції : навч.-метод. посібник для здобув. вищ. освіти першого (бакалаврського) рівня та освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра / уклад. : О. Бабакіна та ін.; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2022. 317 с.
4. Лаппо В. В. Етнопедагогіка : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ : НАІР, 2023. 420 с.
5. Марушкевич А. А., Спіцин Є. С., Кошечко Н. В. Педагогіка (у структурно-логічних схемах і таблицях. Київ : ЦП «Компринт», 2020. 91 с.
6. Маценко Л. М. Педагогіка сімейного виховання : підруч. Київ : ЦП «Компринт», 2019. 376 с.
7. Назаренко О. М. Сучасна педагогічна майстерність : навч. посіб. Одеса : Фенікс, 2020. 85 с.
8. Педагогіка здоров'я як основа розвитку потенціалу особистості : колект. монографія / В. А. Гладуш, Н. В. Зимовець, З. П. Бондаренко, Л. М. Ніколенко та ін. Дніпро : Ліра, 2020. 193 с.
9. Педагогіка : словник термінів і понять / уклад. Г. Ф. Пономарьова, І. М. Толмачова. Харків : ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2017. 148 с.

10. Петровська Т. В. Педагогіка : дидактичні матеріали ; НУФВСУ. Київ : Олімпійська література, 2018. 180 с.
11. Процеси гуманізації та гуманітаризації освіти : монографія / А. В. Сакун, О. П. Кивлюк, М. О. Нестерова та ін. Київ : КНУТД, 2020. 176 с.
12. Освіта XXI століття: реалії, виклики, тенденції розвитку : колект. монографія / за наук. ред. проф. Цветкової Г. Nameln : InterGING, 2020. 658 с.
13. Поліщук О., Свящук Ю., Сосулін М. Освіта в Україні під час війни: сучасні проблеми та майбутні рішення. *Педагогіка безпеки*. 2024. Т. 9. № 2. С. 80–85.
14. Розвиток особистості у сучасному освітньому просторі : монографія / [В. В. Зарицька та ін. ; за ред. В. В. Зарицької]. Херсон : Гельветика, 2019. 206 с.
15. Словник термінів і понять сучасної освіти / за заг. ред. Л. М. Михайлової. Сєверодонецьк, 2020. 194 с.
16. Супрун М. О. Педагогіка: Підручник для духовних і світських закладів освіти. Київ : КДА, 2018. 400 с.
17. Теорія та практика формування особистості як суб'єкта самотворення та самозбереження : монографія / за ред. О.М. Гомонюк. Хмельницький : ФОП Цюпак А. А., 2021. 460 с.
18. Харагірло В. Є. Національне виховання здобувачів освіти на сучасному етапі : навч.-метод. посіб. Біла Церква : БІНПО, 2020. 93 с.
19. Чикалова М., Юхно Н. Особливості освітнього процесу в умовах повномасштабних бойових дій. *Український педагогічний журнал*. 2023. № 3. С. 13–22.

Інформаційні (інтернет) ресурси:

1. Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти. URL: <https://allbest.ru/k-3c0b65625b2bc68a4d53b88521216c37.html>.
2. Концепція національно-патріотичного виховання молоді в системі освіти України. URL: https://ips.ligazakon.net /document/view/ MUS32705?ed=2019_07_29&an=16.
3. Освіта (Україна XXI століття) : Державна національна програма. URL: <http://uapravo.net/data2008/base64/ukr64541/page10.htm>
4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
5. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
6. <http://enc-dic.com/pedagogics> – педагогічна енциклопедія.
7. <http://lib.iitta.gov.ua> – електронна бібліотека НАПН України.
8. <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116> – Сайт Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського (повнотекстовий пошук літературних джерел).
9. padaread.com – електронний доступ до книг з педагогіки.
10. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>

11. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>

12. Електронна підтримка навчання Moodle БДПУ.